

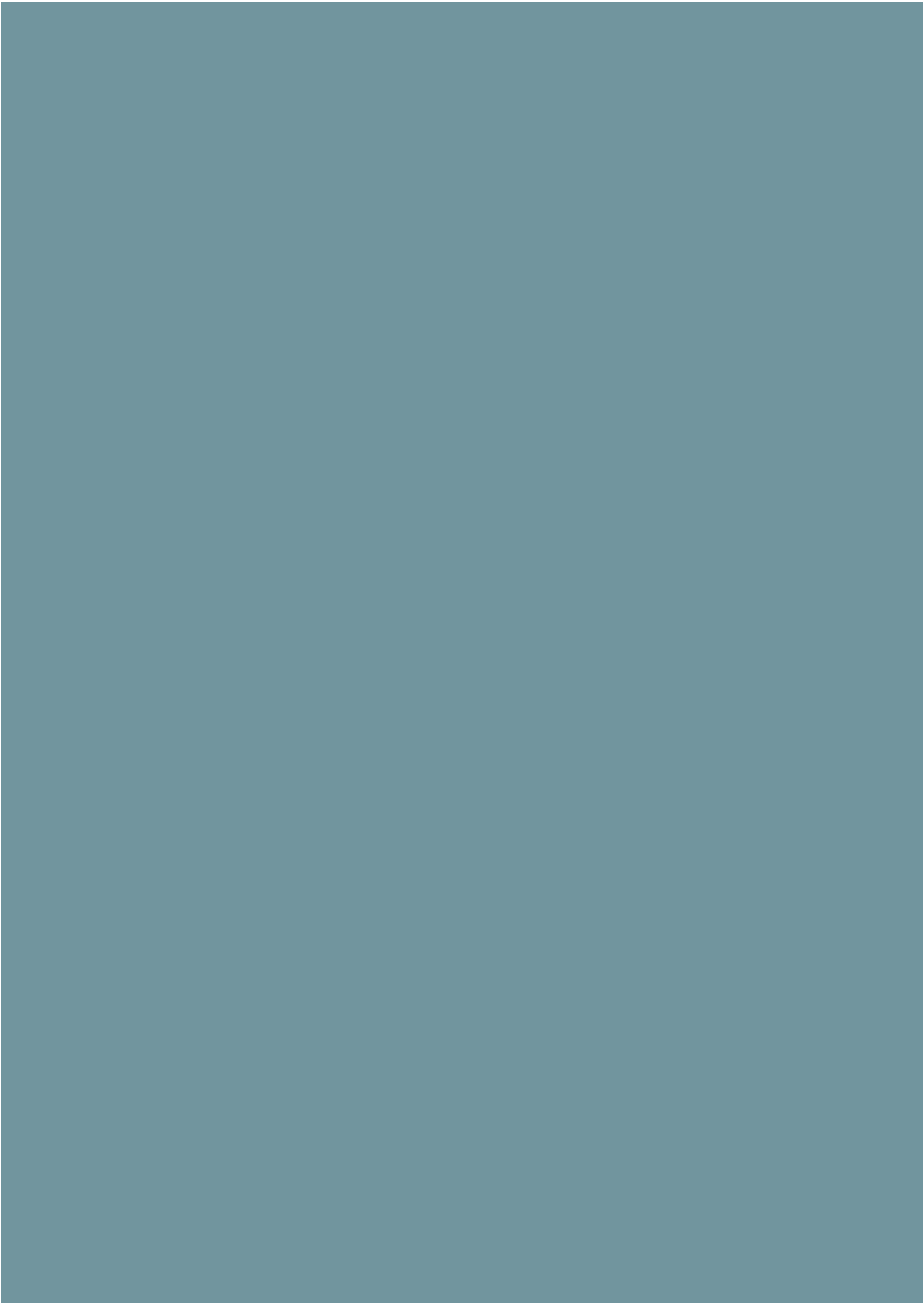
REGERINGEN

Danmarks Nationale Reformprogram 2018

Økonomi- og Indenrigsministeriet

APRIL 2018

REGERINGEN

Danmarks Nationale Reformprogram 2018

Økonomi- og Indenrigsministeriet

APRIL 2018

Indhold

1. Indledning	7
2. Den økonomiske ramme.....	9
2.1 Udsigterne for dansk økonomi	9
2.2 Makroøkonomiske balancer	11
3. Den landespecifikke anbefaling.....	17
3.1 Øget konkurrence i den hjemmemarkedsorienterede servicesektor	17
4. De nationale mål i Europa 2020-strategien	23
4.1 Det nationale mål for beskæftigelse.....	24
4.2 Det nationale mål for forskning og udvikling	29
4.3 Det nationale mål for klima og energi.....	32
4.4 Det nationale mål for uddannelse	36
4.5 Det nationale mål for social inklusion.....	39
5. Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse	47

Redaktionen er afsluttet den 13. april 2018.

Kapitel 1

Indledning

Dansk økonomi er inde i en periode med stabil vækst og stigende beskæftigelse. Der har været vækst i BNP på omkring 2 pct. de seneste to år, og der er udsigt til fortsat fremgang i de kommende år. Dermed har dansk økonomi taget fat på en højkonjunktur. Højkonjunktoren vil kunne vare flere år, men er afhængig af en tilstrækkelig tilgang af arbejdskraftressourcer. Reformen vil bidrage til at skabe plads til yderligere, holdbar jobvækst.

I forbindelse med det europæiske semester fremsender EU-landene hvert forår nationale reformprogrammer, som redegør for landenes strukturreformer. Der fremsendes desuden de årlige nationale stabilitets- og konvergensprogrammer, der redegør for den mellemfristede økonomiske udvikling og de offentlige finanser.

Danmarks Nationale Reformprogram 2018 redegør blandt andet for de tiltag, som Danmark har taget for at efterleve den landespecifikke anbefaling fra EU, som Danmark modtog i juli 2017. Der beskrives også den danske udmøntning af EU's vækststrategi (Europa 2020). Desuden præsenteres den overordnede økonomiske ramme for den danske økonomi med afsæt i *Danmarks Konvergensprogram 2018*.

Strukturen i *Danmarks Nationale Reformprogram 2018* er som følger:

- Kapitel 2 beskriver den overordnede økonomiske ramme for Danmark, herunder den samfundsøkonomiske udvikling og status for de makroøkonomiske balancer.
- Kapitel 3 redegør for de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at efterleve EU's landespecifikke anbefaling til Danmark fra 2017.
- Kapitel 4 omhandler de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at bidrage til opfyldelsen af Europa 2020-strategiens fem overordnede mål.
- Kapitel 5 redegør for inddragelsen af Folketinget og interesseorganisationer.

Endvidere behandler de enkelte kapitler også en række af de temaer, som indgår i EU-Kommissionens landerapport for Danmark, der blev offentliggjort i d. 7 marts 2018. I kapitlerne er endvidere så vidt muligt redegjort for evalueringer af de seneste års reformindsatser.

Kapitel 2

Den økonomiske ramme

2.1 Udsigterne for dansk økonomi

Dansk økonomi er inde i en periode med stabil vækst og stigende beskæftigelse. Der har været vækst i BNP på omkring 2 pct. de seneste to år, og der er udsigt til fortsat fremgang i de kommende år. Dermed har dansk økonomi taget fat på en højkonjunktur.

Væksten i BNP ventes at udgøre 1,9 pct. i 2018 og 1,7 pct. i 2019. I den mellemfristede periode frem til 2025 ventes vækst på i gennemsnit omkring 1½ pct., *jf. figur 2.1*.

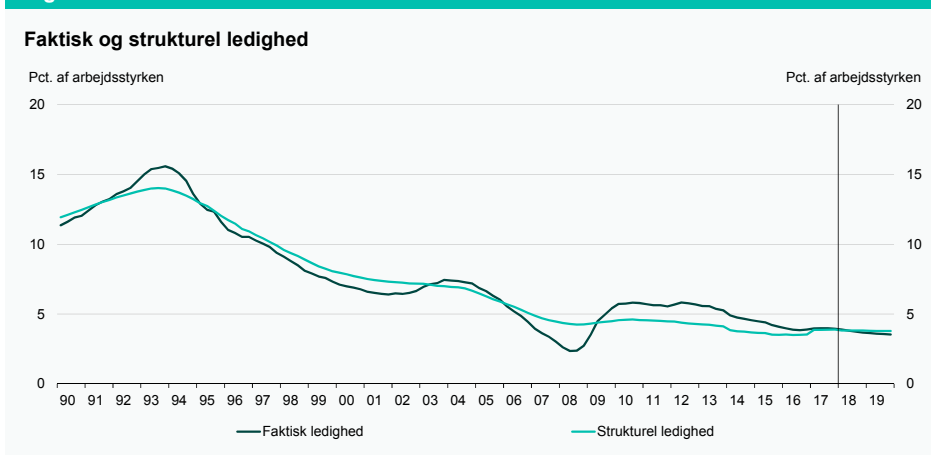
Figur 2.1

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Fremgangen i dansk økonomi afspejles i et højt tempo i jobskabelsen. Beskæftigelsen har været stigende siden starten af 2013, og knap 180.000 flere er kommet i job. Ledigheden var i 2016 på det laveste niveau i 40 år, med undtagelse af 2007 og 2008. Niveaulet for ledigheden i 2017 er påvirket af tekniske forhold, men de seneste tal viser, at ledigheden fortsat falder og nu ligger på eller under det strukturelle niveau, *jf. figur 2.2*.

Figur 2.2

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Forudsætningerne for fortsat vækst er umiddelbart gode. Husholdningernes forbrug ligger aktuelt lavt i forhold til deres indkomster, og de er derfor i en god position til at hæve forbruget yderligere – også uden nødvendigvis at stifte gæld. Investeringsaktiviteten er på vej op, og virksomhederne vurderes at få et behov for investeringer i nyt kapitalapparat. Endelig er udviklingen i udlandet styrket, hvilket gavner eksportmulighederne.

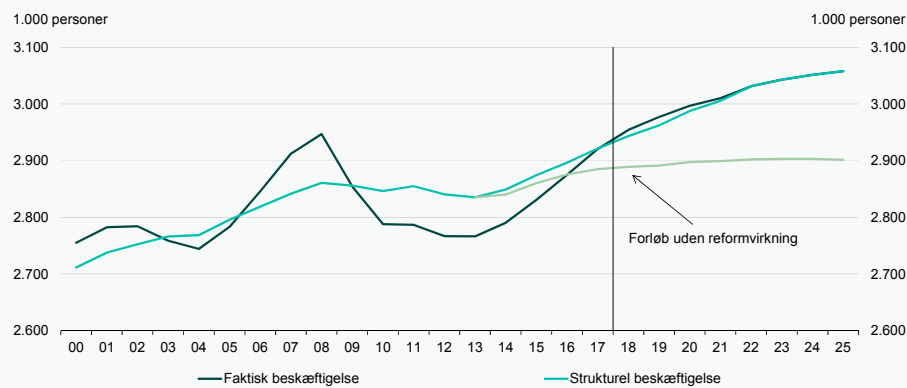
Fortsat fremgang i dansk økonomi er imidlertid afhængig af en tilstrækkelig tilgang af arbejdskraft. Både beskæftigelsesgab og ledighedsgab blev lukket i 2017. Fremover er der derfor øget risiko for flaskehalse. Særligt i byggeriet melder virksomhederne om mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning.

Arbejdsstyrken er allerede historisk høj. Det skyldes blandt andet, at der siden 2011 har været en betydelig tilgang af udenlandsk arbejdskraft. De fleste udlændinge er kommet til Danmark fra andre lande i EU, men også her er der tegn på, at presset på arbejdsmarkedet tager til, og konkurrencen om den tilgængelige arbejdskraft skærpes, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriet (2018): *Udenlandsk arbejdskraft i Danmark og andre lande*, Økonomisk Analyse nr. 31.

Reformer bidrager til at skabe plads til yderligere, holdbar jobvækst, jf. figur 2.3. I gennemsnit er den strukturelle arbejdsstyrke steget med 20.000 personer årligt i perioden 2014-2017. I 2018-2022 ventes den strukturelle arbejdsstyrke også at stige med ca. 20.000 personer om året. Det afspejler især fortsat stigning i efterlønsalderen samt forøgelsen af folkepensionsalderen fra 65 til 67 år i 2019-2022. Dansk økonomi er således bedre rustet end under opsvinget i 00'erne, hvor beskæftigelsen steg hurtigere end nu, men reformer kun bidrog beskedent til større arbejdsstyrke.

Figur 2.3

Reformer understøtter stigning i beskæftigelse

Anm.: Beskæftigelsen er inkl. orlov.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I fremskrivningen af dansk økonomi er det antaget, at opsvinget og fremgangen på arbejdsmarkedet fortsætter og dermed ikke bremses af en uholdbar udvikling som følge af stigende kapacitetspres. Væksten ventes at blive 1,9 pct. i 2018 og 1,7 pct. i 2019. I den mellemfristede periode frem til 2025 ventes vækst på i gennemsnit ca. 1½ pct. Beskæftigelsen skønnes at stige med omkring 135.000 personer frem til 2025 og nå et niveau på godt 3.050.000 personer. Det afspejler hovedsageligt en stigning i den strukturelle beskæftigelse, i takt med at vedtagne reformer får effekt.

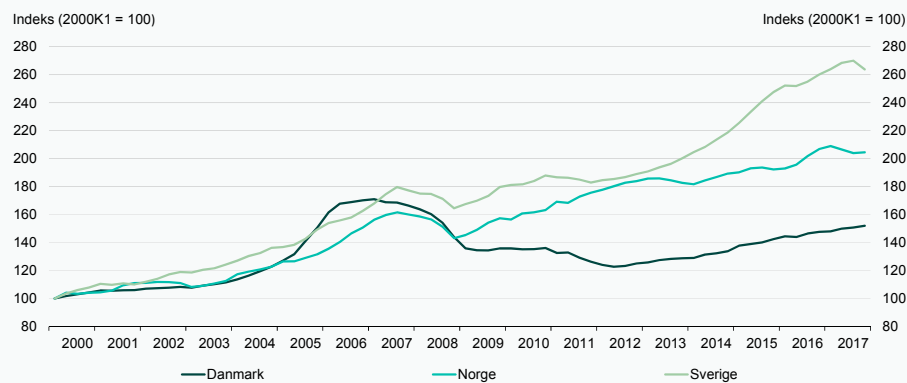
2.2 Makroøkonomiske balancer

Nye initiativer i de senere år har styrket strukturerne i dansk økonomi. Sammen med fremgangen i dansk økonomi betyder det, at Danmark aktuelt ikke står med væsentlige ubalancer. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at husholdningerne fortsætter med at nedbringe gæld i forhold til deres indkomster, og at den samlede kreditgivning fortsat udvikler sig afdæmpet.

Priserne på boliger er steget siden 2012, *jf. figur 2.4*. Udviklingen på boligmarkedet afspejler grundlæggende, at dansk økonomi er i fremgang, og at indkomsterne stiger. Her til kommer virkningen af det lave renteniveau. De reale boligpriser ligger fortsat lavere end under boligboblen i sidste årti, og i sammenligning med Sverige og Norge har boligprisudviklingen herhjemme være mindre kraftig i de senere år.

Figur 2.4

Reale boligpriser

Kilde: OECD.

I København og Aarhus giver udviklingen i priser på ejerlejligheder dog anledning til årvågenhed. I København er den demografiske udvikling af stor betydning for udviklingen i boligpriserne. Der har været en markant befolkningstilgang til hovedstaden i de senere år, hvilket isoleret set har lagt et opadgående pres på boligmarkedet og bidrager til at forklare de senere års store prisstigninger.

Der er udsigt til stigende indkomster i de kommende år, hvilket peger i retning af fortsat stigende boligpriser. Gradvist stigende renter forventes derimod at virke afdæmpende.

I maj 2017 blev der indgået en aftale om et nyt boligskattesystem, der fra 2021 afløser det hidtidige boligskattestop fra 2001 og indebærer, at boligbeskatningen fra 2021 følger nye og mere retvisende ejendoms- og grundvurderinger.

Regeringen har indført nye retningslinjer pr. 1. januar 2018 for at begrænse brugen af visse risikable låntyper i forbindelse med realkreditgivning. Konkret vil husholdninger, der ønsker at optage et nyt realkreditlån, ikke kunne optage de risikable låntyper, hvis husholdningens samlede gæld overstiger fire gange årsindkomsten, og belåningsgraden ved låntagningen overstiger 60 pct.

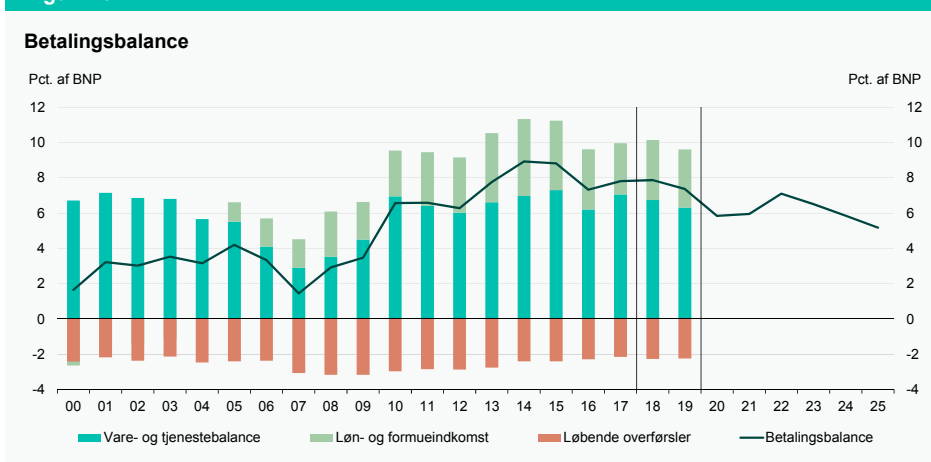
Den nye bekendtgørelse supplerer en række andre tiltag, der har sigtet mod at øge robustheden i husholdningernes økonomi. Ifølge Finanstilsynets såkaldte *Vækstvejledning* (Vejledning om forsigtighed i kreditvurderingen ved belåning af boliger i vækstområder) fra 2016 skal kunder i vækstområder, der ønsker at tage et lån med variabel rente, kreditvurderes ud fra, hvorvidt kunden kan servicere et fastforrentet lån, der er 1 pct.-point højere end den aktuelle faste rente, dog minimum 4 pct., og med afvikling over højst 30 år. Siden 2015 har der desuden været et udbetalingskrav på mindst 5 pct. af ejendommens værdi i forbindelse med boligkøb. Kreditgivningen er således i dag mere restriktiv end under overophedningen i 2000'erne.

I de senere år er en stigende andel af de nyudstedte realkreditlån med fast rente samt afdrag. I 2014-2016 udgjorde andelen omkring 40 pct. af de nye lån uden for landets to største byer mod ca. 10 pct. i 2009. Tendenserne gør sig også gældende i København og Aarhus.

Regeringen har tilkendegivet, at den vil fortsætte med at overvåge udviklingen på boligmarkedet nøje og løbende vurdere behovet for yderligere initiativer.

Overskuddet på betalingsbalancen udgjorde 7,8 pct. af BNP i 2017, men er faldet i forhold til de rekordhøje overskud på næsten 9 pct. af BNP i 2014 og 2015, *jf. figur 2.5*. Overskuddet på aktuelt knap 170 mia. kr. dækker over et relativt stort overskud på vare- og tjenestebalancen samt på nettoformueindkomsten fra udlandet, mens løbende overførsler til og fra udlandet trækker ned.

Figur 2.5

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

De store overskud på betalingsbalancen i de seneste år afspejler blandt andet en øget opsparingstilbøjelighed hos husholdninger og virksomheder samt en svag investeringsudvikling i kølvandet på tilbageslaget efter finanskrisen, som medførte en betydelig overkapacitet.

Over de seneste 20 år er husholdningernes opsparing steget betydeligt, hvilket især skal ses i sammenhæng med opbygningen af arbejdsmarkedspensioner og reduktionen af rentefradraget. I de seneste år har konjunktursituationen medvirket til at bringe husholdningernes opsparing op på et historisk højt niveau, hvilket modsvares af en lav forbrugskvote. Der forventes en tilbagevenden til en mere normal forbrugskvote i de kommende år, hvilket vil reducere opsparingen. Stigende boliginvesteringer trækker i disse år også i retning af en lavere opsparing hos husholdningerne. Tendensen til øget opsparing vil i de kommende år også blive dæmpet af, at der bliver forholdsvis flere ældre, som går på pension og starter nedsparing af formuen.

Hos virksomhederne har både et lavere investeringsomfang og en større opsparing bidraget til en høj finansiel opsparing. I de kommende år ventes virksomhederne at få behov for større investeringer. Det vil i sig selv mindske overskuddet på betalingsbalancen.

Overskuddet på vare- og tjenestebalancen skal desuden ses på baggrund af en vedvarende forbedring af bytteforholdet for danske varer. Prisen på importerede varer er steget betydeligt mindre end prisen på danske eksportvarer, hvilket isoleret set har øget overskuddet.

Endelig har løn- og formueindkomsten fra udlandet bidraget. Danmark har opbygget en stadig større formue af tilgodehavender over for udlandet, hjulpet på vej af betydelige kursgevinster. Samtidig har sammensætningen af de danske aktiver og passiver spillet en rolle. Danske aktiver i udlandet består i høj grad af direkte investeringer, som har haft et højt afkast, mens passiverne i høj grad er udenlandsk ejede danske obligationer, hvor renten har været historisk lav.

Der er således en række forhold, der trækker i retning af mindre overskud på betalingsbalancen i de kommende år.

Kapitel 3

Den landespecifikke anbefaling

Danmark modtog den 11. juli 2017, som led i det europæiske semester, Rådets udtalelse om Danmarks økonomiske politik på baggrund af *Danmarks Konvergensprogram 2017* og *Danmarks Nationale Reformprogram 2017*. Danmark modtog én anbefaling, jf. boks 3.1.

Boks 3.1

Den landespecifikke anbefaling for Danmark

Rådet henstiller, at Danmark i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Skabe konkurrence i de dele af servicesektoren, der er rettet mod hjemmemarkedet

Kommissionen offentliggjorde i starten af marts 2018 den årlige landerapport for Danmark. I landerapporten vurderer Kommissionen blandt andet Danmarks fremskridt i relation til den landespecifikke anbefaling om at øge konkurrencen i den hjemlige servicesektor.

Kommissionen anerkender, at Danmark de senere år har formået at øge produktiviteten og konkurrencen i den hjemlige servicesektor. Det gælder bl.a. inden for detailhandel, transport og byggeriet.

Dog bemærker Kommissionen, at der kun har været begrænset fremgang i arbejdet med at følge op på anbefalingen fra 2017, der var rettet mod den hjemlige servicesektor generelt og ikke specifikke dele af servicesektoren. Kommissionen finder således, at der er flere grene af servicesektoren, som fortsat er præget af svag konkurrence.

I 2017 blev De Økonomiske Råds Formandskab udnævnt som nationalt Produktivitetsråd. Produktivitetsrådet har til opgave at overvåge produktivitetsudviklingen i dansk økonomi, analysere faktorer bag udviklingen i produktivitet og konkurrenceevne samt komme med anbefalinger, der kan styrke den danske produktivitetsudvikling.

3.1 Øget konkurrence i den hjemmemarkedsorienterede servicesektor

Øget produktivitet er den primære drivkraft bag økonomisk vækst på længere sigt. Der er imidlertid en tendens til faldende produktivitetsvækst blandt udviklede økonomier. Dette er også tilfældet i Danmark.

Tiltag, som løfter produktiviteten, er derfor også en vigtig del af regeringens reformdagsorden. Regeringen har sat et ambitiøst mål om, at velstanden skal øges med 35 mia. kr. gennem tiltag, som understøtter, at virksomhederne kan løfte produktiviteten. Målsætningen skal blandt andet indfries ved at sikre, at dansk erhvervsliv også fremadrettet har gode rammevilkår, herunder sund konkurrence.

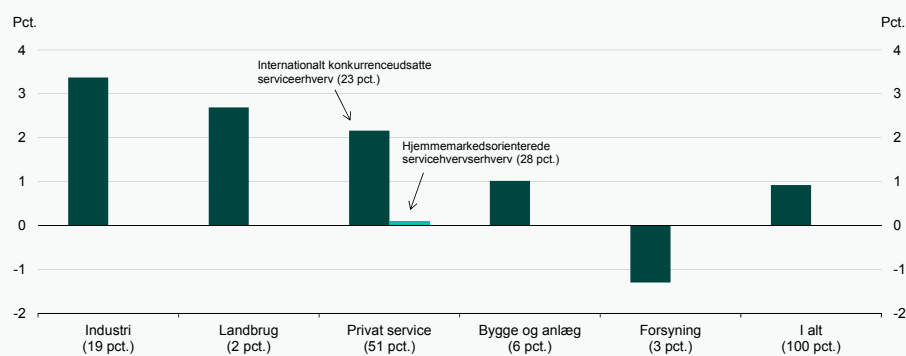
Regeringen har i november 2017 indgået en aftale om 37 erhvervs- og iværksætterinitiativer, der skal styrke dansk erhvervsliv gennem en styrket iværksætter- og aktiekultur, en strategi for Danmarks digitale vækst, afgiftssanering herunder sænkelse af elvarmeafgiften, afskaffelse af nøddeafgiften, og emballageafgiften mv. Pakken vil bidrage til at styrke grundlaget for fremtidig vækst i Danmark.

Den økonomiske vækst i Danmark er særlig udfordret af en svag produktivitetsvækst i den hjemmemarkedsorienterede servicesektor, der samtidigt udgør en relativ stor andel af den samlede værdiskabelse, *jf. figur 3.1*. I forsyningssektoren har produktivitetsvæksten ligeledes været relativ lav, mens industrien og landbrugssektoren har haft en relativ høj produktivitetsvækst.

De servicebrancher, som er udsat for international konkurrence, klarer sig bedre end resten af den private service. Den hjemmemarkedsorienterede servicesektor, herunder detailhandel, hoteller m.m. forventes dog at blive mere konkurrenceudsat som følge af de digitale muligheder, fx e-handel og platformøkonomien.

Figur 3.1

Real produktivitetsvækst i private erhverv, gns. årlig 2002-2016

Anm.: Produktiviteten er målt som BVT i faste priser pr. arbejdstime. Tallet i parentes angiver branchens andel af samlet BVT for den private sektor i 2016. Produktivitetstal for bygge og anlæg er behæftet med væsentlig usikkerhed. For privat service er branchens finansiering og forsikring, ejendomshandel mv. og boliger udeladt, men disse indgår i "I alt". Opdelingen på hjemmemarkedsorienterede og internationale serviceerhverv følger Produktivitetskommissionen.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Detailhandel

Folketinget vedtog den 1. juni 2017 en ændring til planloven med en ikrafttrædelse den 15. juni 2017. Planlovsændringerne har fokus på at skabe vækst og bedre udviklingsmuligheder for detailhandlen. Bestemmelserne om butikkers størrelser og placering er blevet lempet, ligesom kommunerne har fået større fleksibilitet til at kunne udvikle detailhandlen efter lokale præferencer og den stigende e-handel. Planlovens nye detailhandelsbestemmelser forventes at forbedre konkurrencen på detailhandelsområdet.

Planlovens nye detailhandelsbestemmelser følger de tidligere anbefalinger fra EU-Kommissionen om øget konkurrence og produktivitet og giver kommunerne rum for større butikker, nye butikskoncepter, kombinationer med e-handel, nye placeringsmuligheder mv. Elementer som alle er med til at understøtte en effektiv butiksstruktur, en højere produktivitet, bedre service, et bredere vareudvalg og lavere priser. Samlet set forventes de lempede regler for butikkernes størrelse og placering at føre til øget konkurrence.

Erhvervsstyrelsen har den 29. september 2017 udstedt en vejledning om detailhandel til kommunernes arbejde med detailhandelsplanlægningen. Til vejledningen har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udviklet et beregningsværktøj, som kommunerne kan bruge som hjælp til at vurdere konkurrenceeffekten af nye detailhandelsområder. Erhvervsstyrelsen har igangsat et oplysningsarbejde, hvor de deltager i arrangementer rundt omkring i landet og informerer om de nye muligheder for detailhandlen, der følger af ændringerne i planloven, blandt andet i samarbejde med KL.

Størstedelen af kommunerne vedtog i løbet af 2017 en ny kommuneplan, herunder bestemmelser for detailhandelsstrukturen. Mange kommuner har derfor ikke indarbejdet de nye muligheder for aflastningsområder og butiksstørrelser endnu. I de kommende år forventes flere kommuner gradvist at implementere de nye muligheder. KL har givet en positiv tilbagemelding på de nye muligheder for detailhandlen i planloven. Nogle af de nye muligheder i planloven er endvidere baseret på forslag fra KL. Det gælder for eksempel ophævelsen af den statistiske metode til afgrænsningen af bymidter og udvidelsen af begrebet ”særlig pladskrævende varer”.

Erhvervsministeriet vil følge implementeringen af de nye detailhandelsmuligheder løbende, bl.a. med en årlig detailhandelsredegørelse til Folketinget, samt som en del af den overordnede evaluering af de samlede planlovsændring i 2020.

Forsyningssektoren

Forsyningssektoren har som leverandør af el, gas, varme, rent vand og tele samt håndtering af affald og spildevand stor betydning for husholdninger og erhvervslivet. En gennemsnitlig husholdning bruger ca. 35.000 kr. på forsyningsydelser, hvilket svarer til det beløb, som bruges på fødevarer. Tilsvarende udgør køb af forsyningsydelser – særligt for de energiintensive produktionsvirksomheder – en stor del af de samlede omkostninger i produktionen.

Forsyningssektoren har i en årrække haft en lav produktivitetsudvikling på trods af et stort potentiale for at øge effektiviteten og produktiviteten. Dette understreges af, at der er stor forskel i prisen på forsyningssydelser alt afhængig af, hvor forbrugeren eller virksomheden er placeret.

I lyset af ovenstående udfordringer blev danmarkshistoriens første Forsyningsstrategi lanceret i september 2016. Strategien udstikker rammerne for den fremtidige regulering af forsyningssektoren med udgangspunkt i fem principper: 1. Konkurrenceudsættelse af opgaver, som ikke er naturlige monopoler, 2. Incitamentsbaseret økonomisk regulering af naturlige monopoler, 3. God selskabsledelse, 4. Robust regulering af forsyningsikkerhed, miljø og sundhed og 5. Et effektivt og transparent tilsyn.

Strategien indeholder en række initiativer, som vil understøtte effektiviseringer på 5,9 mia. kr. årligt i 2025.

Siden fremlæggelsen af strategien har regeringen indgået aftaler om en række af de konkrete initiativer i Forsyningsstrategien, der samlet forventes at indfri omtrent halvdelen af det nuværende besparelspotentiale i forsyningssektoren. Der er således blevet skabt grundlag for en mere effektiv drift i el- og fjernvarmesektoren og Energitilsynet er blevet styrket. Tilsynet skal således fremadrettet have en aktiv rolle i udviklingen af fremtidens regulering.

Derudover arbejder regeringen på at samle den danske naturgasdistribution i et statsligt selskab. En samling af gasdistribution vil på sigt muliggøre en ensartet distributionstarif på tværs af geografi, således at virksomhedernes indbyrdes konkurrenceevne ikke påvirkes af en forskellig gasdistributionstarif.

Reform af taxilovgivningen

Den 1. januar 2018 trådte en ny taxilov i kraft. Loven er en udmøntning af den politiske aftale af 9. februar 2017 om modernisering af taxiloven.

Det skal fortsat kræve tilladelse at udføre erhvervmæssig persontransport. Med loven erstattes de forhenværende fire tilladelser (taxi, limousine, offentlige servicetrafik og sygetransport) med én tilladelsestype til al erhvervmæssig transport, en såkaldt universaltilladelse. Det giver mulighed for, at tilladelsesindehavere på en langt mere fleksibel måde kan sammensætte deres forretningsmæssige aktiviteter.

Med den nye lov vil alle, der lever op til lovens krav, kunne få en tilladelse til at udføre erhvervmæssig transport, efter en tre årig overgangsperiode.

Indehavere af eksisterende taxitilladelser har ret til at få ombyttet deres tilladelser med den ny universaltilladelse, hvis de lever op til kravene i den ny lovgivning. Ved en ombytning får tilladelsesindehaveren mulighed for at drive virksomhed i hele Danmark og ikke kun i et afgrænset tilladelsesområde (typisk en kommune) samt mulighed for at vælge at drive deres virksomhed i andre organisatoriske former end personlig virksomhed.

Med aftalen udfases antalsbegrænsningen på taxitilladelser over tre år således, at der i 2021 ikke længere vil være et loft over antallet af tilladelser, en vognmand kan tilegne sig. Udfasningen betyder, at der i 2018 vil blive udstedt 650 nye tilladelser, mens der i hhv. 2019 og 2020 vil blive udstedt 500 nye tilladelser. Hvis antallet af ansøgere overstiger antallet af tilladelser, fordeles de efter lodtrækning.

Som følge af taxiloven skal salg af taxikørsel ske gennem et kørselskontor. Kørselskontoret har en række pligter i forhold til myndighederne og over for kunderne, som bl.a. skal sikre beskyttelse af forbrugerne, og at der betales skat af indtægterne. Det er kørselskontorer, der bestemmer pris- og serviceniveau for de vogne, som kører for kontoret.

Kørselskontoret kan selv være indehavere af universaltilladelser. I den hidtidige lovgivning hvilede der i visse tilfælde en forpligtelse på indehavere af en taxitilladelse til at etablere et såkaldt bestillingskontor i et givet tilladelsesområde. Kørselskontorer i den ny taxilov kan etableres uafhængigt af de tilsluttede vognmænd og har en række andre funktioner og forpligtelser i forhold til bestillingskontorer.

Der kræves tilladelse for at kunne drive kørselskontor. Kørselskontorer kan drives i virksomhedsform og beskæftige sig med andre ting end at være kørselskontor i taxilovens forstand. For at få en tilladelse skal virksomheden opfylde et egenkapitalkrav på 500.000 kr. samt råde over digitalt udstyr til opsamling og opbevaring af oplysninger om kørselsopgaver.

Det forventes, at liberaliseringen af lovgivningen vil medføre et større og mere differentieret udbud af taxikørsel.

Kapitel 4

De nationale mål i Europa 2020-strategien

Danmark har i de senere år gennemført en række reformer og initiativer, der bidrager til at opfylde de overordnede mål i Europa 2020-strategien. På flere områder er de danske 2020-mål allerede nået eller på vej til at blive nået. De nationale mål understøtter Europa 2020-strategien inden for de fem centrale områder beskæftigelse, forskning og udvikling, klima og energi, uddannelse samt social inklusion.

Der er i dette kapitel gjort rede for målopfyldelsen samt gennemførte og planlagte tiltag på de enkelte områder. De danske Europa 2020-mål fremgår af *tabel 4.1*.

Tabel 4.1

Danske nationale mål

	Mål i 2020
Det nationale mål for beskæftigelse	Strukturel beskæftigelsesfrekvens på 80 pct. blandt de 20-64-årige.
Det nationale mål for forskning og udvikling	Investeringer i forskning og udvikling udgør 3 pct. af BNP.
Det nationale mål for klima og energi	Vedvarende energi skal udgøre mindst 30 pct. af det endelige energiforbrug. Vedvarende energi i transportsektoren skal være på 10 pct. Udledningerne i de ikke-kvoteregulerede sektorer skal gradvist reduceres op til 20 pct. i forhold til 2005.
Det nationale mål for uddannelse	Reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige og øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående uddannelse til mindst 40 pct.
Det nationale mål for social inklusion	Mindske antallet af personer med lav beskæftigelse med 22.000.

I 2014-2020 modtager Danmark i alt ca. 3 mia. kr. fra EU's Regionalfond og Socialfond (strukturfondene). Midlerne er ligeligt fordelt på de to fonde og skal medfinansieres med mindst 50 pct. danske midler. Strukturfondsindsatsen bidrager til at indfri de fem danske Europa 2020-mål.

Med Regionalfonden investeres bl.a. i innovation og grøn omstilling, hvilket bidrager til EU-2020-målene vedr. forskning og udvikling samt klima og energi. Tilsvarende bidrager socialfondsindsatsen til, at flere unge mennesker får en uddannelse og til at styrke den sociale inklusion.

I løbet af 2018 vil en ekstern evaluering nærmere vurdere, hvordan strukturfondsindsatsen kvalitativt og kvantitativt bidrager til at indfri de danske EU 2020-mål.

4.1 Det nationale mål for beskæftigelse

Der er fortsat tydelig fremgang på arbejdsmarkedet med stigende beskæftigelse. Siden udgangen af 2012 og frem til 4. kvartal 2017 har ca. 186.000 flere fået job i den private sektor, og ledigheden er fortsat historisk lav. Den samlede lønmodtagerbeskæftigelse nåede i 4. kvartal 2017 et historisk højt niveau og oversteg dermed beskæftigelsesniveauet fra medio 2008 inden den globale finanskrise indtrådte. Beskæftigelsen forventes at stige yderligere i de kommende år i takt med, at allerede vedtagne reformer træder i kraft og som følge af den gunstige økonomiske udvikling.

I Det Nationale Reformprogram 2017 blev det forventet, at beskæftigelsesgabet ville være omtrent lukket i 2018. De seneste års fremgang i beskæftigelsen har imidlertid betydet, at beskæftigelsen, i den seneste vurdering, allerede nåede sit strukturelle niveau i 2017. Med den fortsatte beskæftigelsesfremgang forventes beskæftigelsen at overstige sit strukturelle niveau med ca. 15.000 personer i 2019. Arbejdsmarkedet er således allerede nu i en situation med begyndende kapacitetspres med tegn på manglende arbejdskraft i visse brancher.

Fra 2016 til 2020 skønnes beskæftigelsen at stige med knap 115.000 personer. Heraf kan ca. 69.000 tilskrives en stigning i den strukturelle beskæftigelse, som bl.a. afspejler allerede vedtagne reformer, og ca. 31.000 kan tilskrives forbedrede økonomiske konjunkturer. De allerede vedtagne reformer bidrager til, at beskæftigelsen i de kommende år kan stige på et holdbart grundlag. Fra 2020 og frem mod 2025 ventes den strukturelle beskæftigelse at stige med yderligere 67.000 personer.

Strukturerne på det danske arbejdsmarked er generelt sunde. Det afspejles blandt andet i, at den strukturelle beskæftigelse er øget, og at den strukturelle ledighed er lav. Både den samlede ledighed og langtidsledigheden ligger på et lavt niveau set i et historisk perspektiv. Samtidig er fleksibiliteten på det danske arbejdsmarked stor, hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at mange skifter job, og at de fleste ledige relativt hurtigt finder ny beskæftigelse.

Det danske mål for beskæftigelse er en strukturel beskæftigelsesfrekvens for de 20-64-årige på 80 pct. i 2020. Beskæftigelsesfrekvensen i Danmark for de 20-64-årige var 77,4 pct. i 2016, ca. 6 pct.-point højere end gennemsnittet for EU. Det er især en væsentligt højere beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder, der trækker den danske beskæftigelsesfrekvens op i forhold til EU-gennemsnittet, *jf. figur 4.1*.

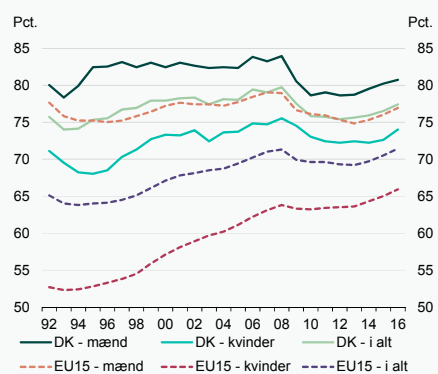
Den skønnede udvikling i beskæftigelsen fra 2016 til 2020 svarer til en stigning i beskæftigelsesfrekvensen for de 20-64-årige på ca. 2,3 pct.-point. Det centrale skøn for beskæftigelsesfrekvensen i 2020 er således beregnet til 79,7 pct., mens den strukturelle beskæftigelsesfrekvens – i fravær af yderligere tiltag – på nuværende tidspunkt skønnes til ca. 79,4 pct., *jf. figur 4.2*. Skønnet for den faktiske beskæftigelsesfrekvens er godt 1 pct.-

point højere end vurderet i Danmarks Nationale Reformprogram 2017, hvilket primært afspejler forventningen om stærkere konjunkturer.

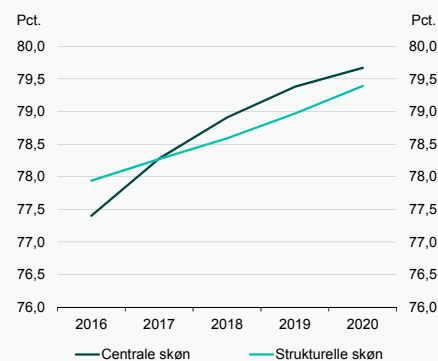
Figur 4.1

Beskæftigelsesfrekvens i Danmark og EU for 20-64-årige mænd og kvinder

Figur 4.2

Beskæftigelsesfrekvensen frem mod 2020, 20-64 årige mænd og kvinder under ét

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen i figur 4.1 er baseret på EU's Labour Force Survey, der svarer til den danske arbejdskraftundersøgelse.

Kilde: Eurostat, Danmarks Statistik og egne beregninger.

Regeringen har en målsætning om at gennemføre reformer og nye initiativer, som øger beskæftigelsen med 55-60.000 fuldtidspersoner og løfter velstanden med 80 mia. kr. (målt ved strukturel BNP) frem mod 2025. En indfrielse af Regeringens vækstmålsætning vil kunne forlænge det igangværende opsving og bidrage til en holdbar beskæftigelsesfremgang, der modvirker dannelsen af flaskehalse og pres på arbejdsmarkedet generelt.

Det er regeringens ambition, at flere skal i arbejde, især i den private sektor, og at færre skal forsørges af det offentlige. Derfor ønsker regeringen, at det bedre kan betale sig at arbejde. Siden offentliggørelsen af *Danmarks Nationale Reformprogram 2017* er der gennemført en række initiativer, som påvirker udsigten til en øget beskæftigelse. Disse ligger i forlængelse af bl.a. Jobreform fase I samt to- og trepartsaftalerne om bedre integration på arbejdsmarkedet.

Med *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* fra juni 2017 styrkes tilskyndelsen til at blive længere tid på arbejdsmarkedet bl.a. gennem muligheden for skattefri tilbagebetaling af efterlønsbidrag og muligheden for hurtigere udbetaling af den udskudte (opsatte) folkepension ved beskæftigelse efter folkepensionsalderen. Desuden målrettes reglerne for aldersopsparing i højere grad den pensionsopsparing, der foretages sidst i arbejdslivet. Dermed øges tilskyndelsen til pensionsopsparing i den del af arbejdslivet, hvor det såkaldte samspilsproblem er størst og hvor en stor gruppe i dag har forholdsvis begrænset økonomisk tilskyndelse til pensionsopsparing. Beskæftigelsesstigningen er størst i årene omkring 2035, hvor aftalen forventes at øge beskæftigelsen med 2.000 fuldtidspersoner.

Regeringen har i efteråret 2017 indgået aftaler om *lavere bilafgifter* samt *erhvervs- og iværksætterinitiativer*. Aftalerne bidrager til at gøre det mere fordelagtigt at købe biler, der blandt andet er mere sikre og miljøvenlige, og til at forbedre rammevilkårene for erhvervslivet ved at fjerne og lempe en række afgifter og skatter. Samlet skønnes aftalerne at øge beskæftigelsen med godt 1.000 personer i 2020.

Endvidere indebærer *Aftale om en ny ferielov* et negativt bidrag på 1.400 fuldtidspersoner i 2020. Aftalen om en ny ferielov skal ses i sammenhæng med, at Danmark har modtaget en begrundet udtalelse fra EU-Kommissionen om, at den hidtidige danske ferielov ikke er i overensstemmelse med EU-retten. I aftalen indgår dog også retten til en individuel aftale om udbetaling af den 5. ferieuge, som delvist kan modgå den opgjorte negative virkning på arbejdsudbuddet.

Fra *Aftale om finansloven for 2018* er reglerne for sorgorlov ved spædbarnsdød ændret, således forældre ligestilles og fædre/medmødre får ret til 14 ugers sorgorlov ligesom mødre har det i dag. Udvidelsen af sorgorlov skønnes at reducere arbejdsudbuddet med yderligere 100 fuldtidspersoner.

Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger fra 2018 håndterer det såkaldte samspilsproblem for den brede gruppe af fuldtidsbeskæftigede med almindelige arbejdsmarkedspensioner og styrker tilskyndelsen til at fortsætte på arbejdsmarkedet. Samtidig betyder reformen, at gevinsten ved at være i fuldtidsbeskæftigelse bliver større, hvilket giver personer, som modtager overførselsindkomst eller er deltidsbeskæftigede, større tilskyndelse til at blive fuldtidsbeskæftigede. Aftalen skønnes samlet at øge beskæftigelsen med ca. 1.350 fuldtidspersoner.

Et mere enkelt og fremtidssikret beskæftigelsessystem

Den danske model er ensbetydende med et fleksibelt, effektivt og konkurrencedygtigt arbejdsmarked. For at fremtidssikre det danske arbejdsmarked har regeringen derfor gennemført en række initiativer for at sikre et enkelt og moderne beskæftigelsessystem.

Oprydning i reglerne for ledige (LAB-udspillet)

I november 2017 fremlagde regeringen et udspil til en enklere og mindre bureaukratisk beskæftigelsesindsats. Grundelementerne i udspillet er flere ens regler på tværs af målgrupper, flere digitale løsninger for virksomheder samt færre og mere enkle proceskrav, som giver kommunerne større frihed til at tilrettelægge indsatsen for den enkelte borger. Regelforenklingen giver samtidig kommunerne mulighed for at realisere store administrative besparelser. Regeringen vil løbende følge med i, hvordan kommunerne håndterer friheden og lever op til reglerne.

Der pågår politiske forhandlinger om udspillet, der forventes afsluttet inden sommeren 2018.

Et nyt dagpengesystem for selvstændige og atypisk beskæftigede

I maj 2017 blev der indført nye og mere gennemskuelige dagpengeregler, som gør det muligt at kombinere forskellige typer beskæftigelse ved opgørelsen af ret til dagpenge og beregningen af dagpengesatsen. En person, som både driver sin egen virksomhed og er ansat i en anden virksomhed som lønmodtager, kan med de nye regler anvende begge typer af beskæftigelse til at optjene ret til dagpenge og til beregning af dagpengesatsen.

Seniortænk tank

I 2018 forventes regeringen at nedsætte en tænketank for et længere og godt seniorarbejdsliv. Tænketanken skal komme med forslag til, hvordan seniorer i højere grad kan fastholdes på arbejdsmarkedet, hvordan kvaliteten af seniorarbejdslivet kan øges og hvordan ledige seniorer kan komme hurtigere tilbage i job.

Disruptionrådet – Partnerskab for Danmarks fremtid

I maj 2017 nedsatte regeringen *Disruptionrådet – Partnerskab for Danmarks fremtid*, der skal være med til at sikre et stærkt Danmark, som griber mulighederne i den teknologiske udvikling bedst muligt. Rådet er bredt sammensat af arbejdsmarkedets parter, erhvervsledere, iværksættere, akademiske kapaciteter og repræsentanter fra det øvrige samfundsliv.

Frem til udgangen af 2018 vil Disruptionrådet drøfte, hvordan virksomheder, borgere og arbejdsmarkedet rustes til at udnytte mulighederne i den teknologiske og digitale udvikling bedst muligt. Regeringen forventes at lancere en strategi som afslutning på rådets arbejde.

Initiativer for personer på kanten af arbejdsmarkedet

Det er regeringens mål, at alle kommer med. Regeringen har derfor gennemført en række initiativer for at flytte flere væk fra offentlig forsørgelse og over i beskæftigelse.

Ændrede regler for førtidspension og fleksjob

I februar 2018 blev forligskredsen bag reformen af førtidspension og fleksjob enige om at præcisere reglerne for, hvilke borgere der kan tilkendes førtidspension uden at have gennemgået et ressourceforløb først.

Opkvalificering af ledige

I efteråret 2017 blev der iværksat en række opkvalificeringsinitiativer i blandt andet jobcentre og a-kasser. Samtidig igangsættes en oplysningskampagne med fokus på at få flere ufaglærte dagpengemodtagere til at tage en faglig uddannelse.

Projekt: Syge borgere tættere på arbejdsmarkedet

I 2018 igangsættes et kommunalt projekt målrettet de ca. 27.000 aktivitetsparate borgere, der har været længst tid i kontanthjælpssystemet. For mange i målgruppen er helbredsmæssige udfordringer en medvirkende årsag til, at de ikke har deltaget i aktive indsatser, hvorfor de har brug for støtte og hjælp til håndtering af helbredsmæssige udfordringer på vejen mod job. Der er afsat 87,5 mio. kr. fra 2018-2021 til projektet.

Fremme af arbejdsmarkedsdeltagelse for flygtninge m.fl.

I foråret 2016 indgik regeringen to aftaler med henholdsvis KL og arbejdsmarkedets parter for at sikre en mere jobrettet og virksomhedsnær integrationsindsats.

Som led heri er kommunernes virksomhedsrettede indsats intensiveret og fremrykket for hurtigere at få flygtninge integreret via arbejdsmarkedet. Herudover blev der oprettet en integrationsgrunduddannelse (IGU), som over et forløb på 2 år tilbyder praktisk arbejds erfaring og opkvalificering til flygtninge, hvis kvalifikationer endnu ikke kan oppebære et job på ordinære danske løn- og ansættelsesvilkår. I marts 2018 var der oprettet i alt 1.386 IGU-forløb.

I 2018 er der derudover afsat midler til, at kommunerne kan ansætte lokale integrations- og beskæftigelsesambassadører. De skal bidrage til, at flere flygtninge kommer ud på virksomhederne, og at arbejdsgivere og flygtninge matches bedre, så der tages bedre højde for virksomhedernes behov.

Danmarks implementering af EU-ungegarantien

I Danmark skal alle ledige under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse have et aktivt tilbud senest efter en måneds ledighed. Indsatsen skal være uddannelsesrettet og fortsætte kontinuerligt, indtil den unge kan påbegynde og gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår. Den uddannelsesrettede indsats kan fx bestå af læse-, skrive og regnekurser, brobygningsforløb på erhvervsskoler, virksomhedspraktik på arbejdspladser, løntilskud samt mentorstøtte.

Kontrolleret forsøg: Job-bro til uddannelse

I efteråret 2017 blev et nyt kontrolleret forsøg om brobygningsforløb for de mest udsatte unge igangsat. Det kontrollerede forsøg skal dels bidrage til, at flere udsatte unge påbegynder og gennemfører en ordinær uddannelse, dels udvikle og afprøve en indsatsmodel for kommunernes arbejde med den uddannelsesrettede indsats for udsatte unge. Der er afsat 69 mio. kr. til initiativet, som omfatter 11 kommuner og løber til udgangen af marts 2020.

Integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet

Danmark har stort fokus på integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet og på EPSCO-rådets anbefalinger fra 2016. Den tidlige og aktive beskæftigelsesindsats og det store fokus på indsatsen for at modvirke langtidsledighed betyder, at der i Danmark er få langtidsledige sammenlignet med andre europæiske lande. I Danmark er graden af langtidsledige således 1,4 pct. imod 4 pct. i EU28 (data fra Eurostat for år 2016).

En systematisk tilgang til screening for langtidsledighed bidrager til at sikre en øget og tidlig opmærksomhed på de ny-ledige, der kan have brug for en øget indsats for at styrke deres jobmuligheder og undgå langtidsledighed.

Projekt: Sammen om fastholdelse

I oktober 2017 startede et projekt med en ny model for at bevare sygemeldte medarbejders tilknytning til arbejdspladsen. Formålet er at arbejdsgivere bliver inddraget i at fastholde deres sygemeldte medarbejdere på arbejdspladsen, så den sygemeldte hurtigst muligt kommer tilbage i arbejde. Der deltager 14 kommuner i projektet. Der vil blive gennemført en ekstern evaluering af projektet.

Effekter af gennemførte reformer på beskæftigelsesområdet

Der er i de senere år gennemført en række vigtige reformer af den beskæftigelsespolitiske indsats. I det følgende beskrives de vigtigste effektanalyser offentliggjort af Beskæftigelsesministeriet siden seneste reformprogram.

Benchmarking af den kommunale beskæftigelsesindsats

Der er udarbejdet en benchmarkinganalyse, hvor kommunerne placeres fra nr. 1 til 98 på baggrund af deres resultater på beskæftigelsesområdet. Kommunerne bliver ranglistet efter det samlede antal offentligt forsørgede i kommunen set i forhold til, hvad der kan forventes på baggrund af kommunernes rammevilkår. Af ranglisten fremgår det også, hvilken indflydelse det ville have på kommunens økonomi, hvis kommunen havde det forventede omfang af offentligt forsørgede.

Benchmarkinganalysen og ranglisten forventes offentliggjort 1. kvartal 2018, hvorefter ranglisten opdateres halvårligt. Det vil således være muligt at følge kommunernes udvikling.

4.2 Det nationale mål for forskning og udvikling

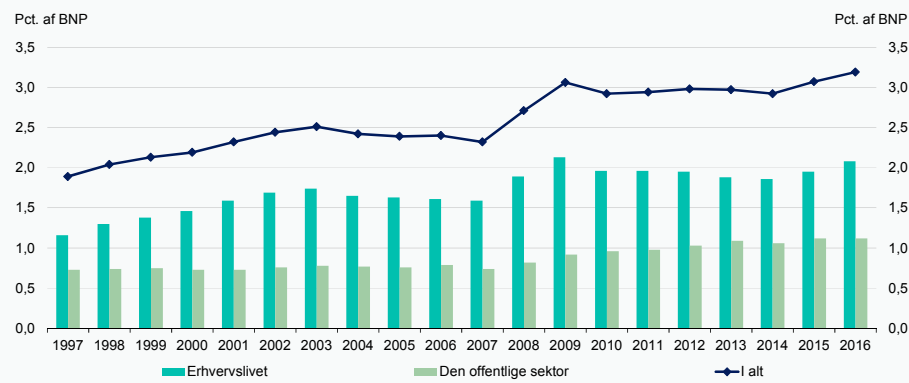
Det er regeringens målsætning, at de offentlige investeringer i forskning og udvikling skal udgøre mindst 1 pct. af BNP. Danmark har desuden tilsluttet sig EU's målsætning om, at de samlede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling skal udgøre 3 pct. af BNP.

Den samlede danske forskningsindsats er i dag betydeligt højere end for 10 år siden, og Danmark er blandt de højest rangerede lande i internationale sammenligninger, når det kommer til investeringer i forskning og udvikling.

De samlede udgifter til forskning og udvikling (FoU) i 2016 er opgjort til 66,0 mia. kr., hvoraf den offentligt udførte forskning udgjorde 23,1 mia. kr. svarende til 1,12 pct. af BNP i 2016. Erhvervslivet udførte forskning og udvikling for 42,0 mia. kr. svarende til 2,08 pct. af BNP i 2016, *jf. figur 4.3*.

Figur 4.3

Private og offentlige investeringer i forskning og udvikling, 1997-2016

Anm.: 2016 er foreløbige tal.

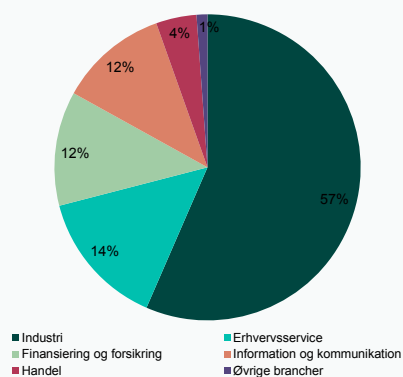
Kilde: Danmarks Statistik

De samlede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling er steget fra 1,89 pct. af BNP i 1997 til 3,19 pct. af BNP i 2016. Danmarks investeringer i forskning og udvikling ligger dermed over Europa 2020 målsætningen om 3 pct. af BNP.

Blandt de samlede udgifter til forskning og udvikling har danske virksomheder et fortsat højt investeringsniveau set i et historisk perspektiv, og virksomheder bidrager dermed med størstedelen af samfundets investeringer i forskning og udvikling.

Figur 4.4

Virksomhedernes investeringer i forskning og udvikling fordelt på brancher, 2016.

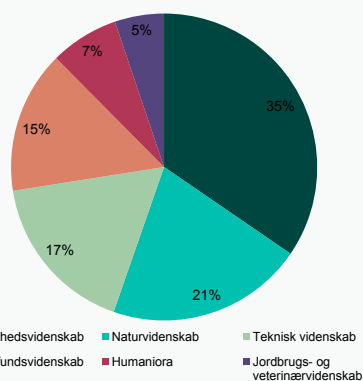

Anm.: 2016 er foreløbige tal.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 4.5

Offentlige udgifter til forskning og udvikling, 2016

Størstedelen af erhvervslivets samlede forsknings- og udviklingsinvesteringer foretages inden for industrien, som siden 2008 har intensiveret forsknings- og udviklingsindsatsen markant, *jf. figur 4.4*. Den næststørste investering i forskning og udvikling finder sted blandt virksomheder inden for erhvervsservice, der sammen med branchen for information og kommunikation står for godt en fjerdedel af investeringerne. Dog har begge brancher i de senere år haft en nedgang i deres forsknings- og udviklingsinvesteringer.

Blandt de offentlige investeringer går størstedelen til forskning og udvikling i sundhedsvidenskab. Sundhedsvidenskab tegner sig for godt 35 pct., mens naturvidenskab, samfundsvidenskab og teknisk videnskab tegner sig for hhv. 21 pct., 15 pct. og 17 pct., *jf. figur 4.5*. Blandt OECD-landene er Danmark rangeret som nr. 1 målt på investeringer i sundhedsvidenskab ift. BNP, og som nr. 4 når det gælder investeringer inden for samfundsvidenskab ift. BNP, *jf. Forskningsbarometer 2017*.

Dansk forskning klarer sig godt i internationale sammenligninger og har en stærk gennemslagskraft. Den danske forskningsproduktion er høj, idet danske forskere publicerede godt 20.000 videnskabelige publikationer pr. mio. indbyggere i perioden 2012-2016. Det placerer Danmark på en 3. plads blandt OECD-landene, når videnskabelige publikationer holdes op imod befolkningstal, *jf. Forskningsbarometer 2017*. Samtidig er danske forskere blandt de mest citerede. Danmark ligger nr. 4 mål på antallet af citationer per videnskabelig publikation og nummer 2 målt på andel af publikationer blandt de 10 pct. mest citerede publikationer, kun overgået af Schweiz. Endvidere er Danmark dét land blandt OECD-landene, som har den højeste andel af publikationer, som er sampublicerede med erhvervslivet, *jf. Forskningsbarometer 2017*.

Danmark klarer sig også godt på innovationsområdet. Ifølge European Innovation Scoreboard fra 2017, som sammenligner EU-landenes innovationsevne, ligger Danmark igen i år som nr. to i EU, kun overgået af Sverige. Samlet set præsterer Danmark over gennemsnittet på en række parametre, blandt andet for offentlig-private sampubliceringer og internationale sampubliceringer.

Regeringens forsknings- og innovationspolitiske strategi

I december 2017 offentliggjorde regeringen sin forsknings- og innovationspolitiske strategi, *Danmark – klar til fremtiden*, der skal udvikle rammerne for fremtidens forskning og innovation. Regeringen opstiller to overordnede mål for forsknings- og innovationspolitikken: Dansk forskning skal være af højeste internationale kvalitet, og forskningen skal gøre mest mulig gavn i samfundet.

Med strategien iværksætter regeringen 28 initiativer. Der er dels initiativer, der får virkning allerede i 2018, dels er der initiativer, som på længere sigt skal understøtte målene. Desuden vil flere initiativer skulle iværksættes i de kommende år sammen med de mange aktører i det danske forsknings- og innovationssystem.

Blandt strategiens 28 initiativer kan der fremhæves to initiativer med relevans for det danske Europa 2020-mål for forskning og udvikling om, at investeringer i forskning og udvikling skal udgøre 3 pct. af BNP:

- **Højere skattefradrag for forskning og udvikling**

Regeringen ønsker at styrke virksomhedernes incitament til at foretage investeringer i forskning og udvikling. Investeringer i forskning og udvikling forventes at have en positiv afsmittende effekt på andre virksomheders produktivitet. Derfor hæves fradraget for private virksomheders investeringer til forskning og udvikling fra de nuværende 100 pct. til 101,5 pct. i 2019, 103 pct. i 2020, 105 pct. i 2021-2022, 108 pct. i perioden 2023-2025 og 110 pct. fra 2026. Initiativet indgik i regeringens aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer fra november 2017.

- **Bedre videngrundlag om danske virksomheders investeringer i forskning og udvikling**

Regeringen vil udarbejde en analyse af de væsentligste årsager til, at der har været en øget koncentration af forsknings- og udviklingsinvesteringer på få større virksomheder, og hvad det har af konsekvenser for dansk erhvervsliv. Analysen skal give et bedre videngrundlag om danske virksomheders investeringer i forskning og udvikling.

4.3 Det nationale mål for klima og energi

Danmark er blandt andet omfattet af følgende bindende nationale mål fastsat i EU på klima- og energiområdet i 2020:

- En række årlige forpligtelser i perioden 2013-2020 for ikke-kvotebelagte udledninger af drivhusgasser¹. Målet skærpes frem mod 2020, hvor Danmarks udledning skal være reduceret med 20 pct. i forhold til niveauet i 2005.
- Andelen af vedvarende energikilder i det endelige energiforbrug skal øges til at udgøre 30 pct. i 2020 - en forøgelse fra ca. 16 pct. i 2005.
- 10 pct. af energiforbruget i transport (anvendt på vej og bane) i 2020 skal udgøres af vedvarende energi.

Regeringens energi- og klimapolitik

Regeringen ønsker, at Danmark fortsat skal være et foregangsland inden for grøn omstilling og energieffektivitet. Den grønne omstilling skal fortsætte på en bæredygtig og omkostningseffektiv måde, hvor hensynet til danske arbejdspladser og konkurrenceevne går hånd i hånd med hensynet til miljø og klima. Regeringen arbejder for, at mindst 50

---

¹ De ikke-kvotefattede udledninger omfatter primært udledningerne fra transport, landbrug og individuel opvarmning.

pct. af det danske energibehov i 2030 bliver dækket af vedvarende energi. Regeringen har dertil i EU påtaget sig et reduktionsmål for de ikke-kvotebelagte sektorer på 39 pct. i forhold til 2005. Regeringens langsigtede mål for 2050 er et Danmark som et lavemissionsamfund, der er uafhængig af fossile brændsler.

Rammerne for energisektoren

Omstillingen af energisektoren har stor betydning for den danske klimaindsats. Med energiaftalen fra 2012 har en bred kreds af partier i Folketinget vedtaget en lang række initiativer for at understøtte og udbygge den danske position på klima- og energiområdet samt understøtte EU-målsætningerne, *jf. Danmarks Nationale Reformprogram 2013*. Aftalen indebærer omfattende investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet.

Regeringen vil i 2018 komme med oplæg til en ny energiaftale efter 2020. Aftalen har til formål at sikre en fortsat omstilling af energisektoren.

Status for klima- og energipolitiske mål

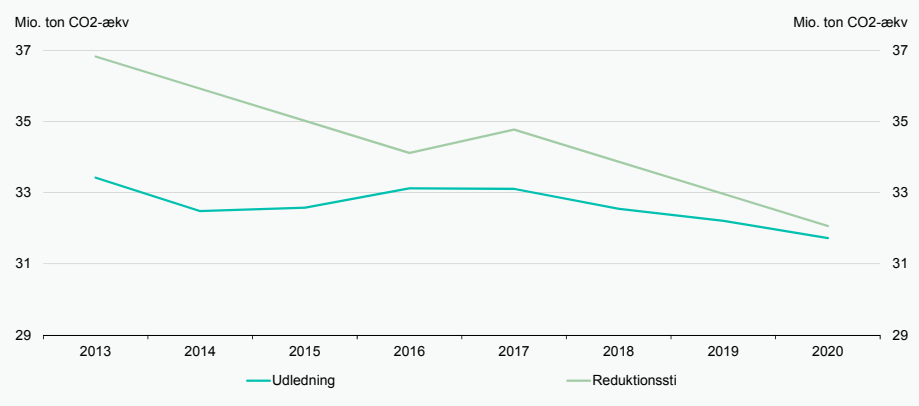
I marts 2017 udkom Energistyrelsens seneste basisfremskrivning, der indeholder en status for fremdriften mod Danmarks nationale 2020-mål fastsat i EU på klima- og energiområdet.

Danmark har som led i EU's Klima- og Energipakke fra 2008 påtaget sig at nedbringe udledningerne fra de ikke-kvotefattede sektorer med 20 pct. i 2020 set i forhold til niveauet i 2005 og tillige opnå delmål på vejen mod 2020. Delmålene skærpes gradvist frem mod slutmålet i 2020. Af hensyn til naturlige udsving i udledningerne kan overopfyldelse fra et år anvendes til målopfyldelse i et senere år.

Der forventes aktuelt en betydelig overopfyldelse for perioden 2013-2019, mens der i enkeltåret 2020 forventes en mindre underopfyldelse, *jf. figur 4.6*. Da de forrige års overopfyldelse kan "gemmes" og anvendes til målopfyldelse i 2020, forventes Danmark samlet set at leve op til reduktionsforpligtelserne. Den akkumulerede overopfyldelse forventes at være på ca. 14 mio. ton CO₂-ækvivalenter i alt for hele forpligtelsesperioden.

Figur 4.6

Ikke-kvotefattede udledninger 2013-2020 og EU-målsætningen

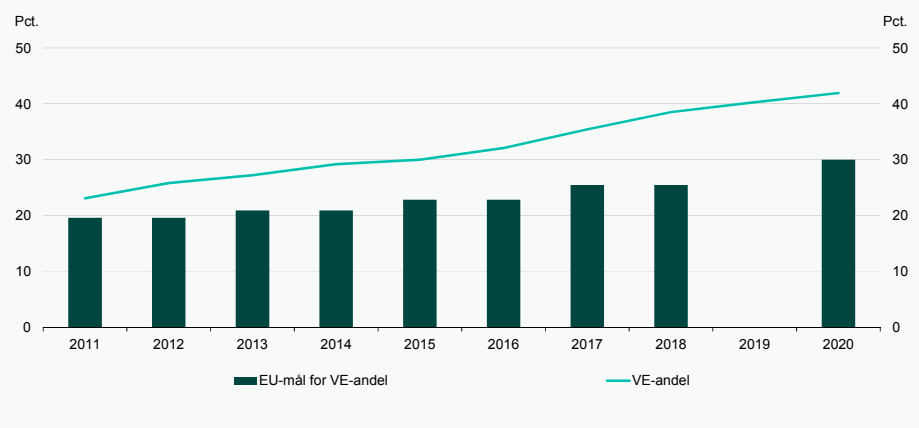

Kilde: Energistyrelsen (2018), Basisfremskrivningen 2018.

I forbindelse med EU's Klima- og Energipakke fra 2008 har Danmark ligeledes påtaget sig at øge den andel af det endelige energiforbrug, der stammer fra vedvarende energikilder (VE), til 30 pct. i 2020, en forøgelse fra ca. 16 pct. i 2005. Ifølge den seneste fremskrivning forventes målet overopfyldt med en andel af VE i det endelige energiforbrug på omkring 42 pct. i 2020, *jf. figur 4.7*.

Figur 4.7

VE-andel af det udvidede energiforbrug

Anm.: Den viste fremskrivning af VE-andel stammer fra Basisfremskrivning 2018. Andelen af vedvarende energi i det udvidede endelige energiforbrug ligger over det fastsatte EU-mål i hele perioden.

Kilde: Energistyrelsen (2018), Basisfremskrivning 2018.

EU's Klima- og Energipakke indeholder også et særskilt mål for anvendelsen af vedvarende energi i transportsektoren, hvor Danmark er forpligtet til at opnå en VE-andel i landtransport på mindst 10 pct. i 2020. Målet gælder kun i 2020, og der er således ingen delmål på vejen mod 2020. Energistyrelsen har udarbejdet en analyse (VE-analysen), der opstiller forskellige eksempler på, hvordan EU's mål om 10 pct. vedvarende energi i transportsektoren kan nås. Generelt kan det konkluderes, at det med de seneste ændringer i EU's regler for målopfyldelse, er blevet lettere at opfylde målet.

I december 2016 blev der vedtaget et dansk iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer på 0,9 pct. gældende fra 2020. Dette er højere end EU's krav om 0,5 pct. avancerede biobrændstoffer 2020. Opfyldelsen af dette krav vil medvirke til at opfylde det generelle 10 pct. krav i transportsektoren.

EU-mål for 2030

EU's stats- og regeringschefer vedtog i oktober 2014 de overordnede rammer for EU's klima- og energipolitik frem mod 2030. 2030-rammen indeholder som et centralt element, et bindende mål om intern reduktion af EU's drivhusgasudledninger på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990. For at nå dette mål skal sektorerne omfattet af EU's kvotehandelssystem reducere udledningerne med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005, mens sektorerne udenfor EU's kvotehandelssystem skal reducere udledningerne med 30 pct. i 2030 i forhold til 2005.

EU's stats- og regeringschefer har desuden fastsat, at 27 pct. af energiforbruget i 2030 skal komme fra vedvarende energi. Målet er bindende for EU, men fordeles ikke på de enkelte lande. Derudover blev der sat et vejledende mål for 2030 om at forbedre energieffektiviteten med 27 pct. på EU-niveau i forhold til en business-as-usual-fremskrivning.

I november 2016 præsenterede EU-Kommissionen en pakke indeholdende forslag til revision af både VE- og Energieffektivitetsdirektivet. EU-Kommissionen foreslog blandt andet et mål om 30 pct. forbedring af energieffektiviteten i 2030. Der lægges op til, at målet nås ved hjælp af bindende virkemidler i sekundær regulering. En endelig aftale vil blive forhandlet mellem Rådet og Europa-Parlamentet i 2018.

Der er i 2017 indgået aftaler om lovgivningen for revisionen af EU's kvotehandelsdirektiv og om fordelingen af indsatsen i de ikke-kvotebelagte sektorer, der sætter rammer for EU og Danmarks klimaindsats i perioden 2021-2030. Aftalerne forventes formelt godkendt i Rådet og Parlamentet i starten af 2018. Det lykkedes i revisionen af kvotehandelsdirektivet at sikre strukturelle reformer af kvotehandelssystemet, der forventes at mindske overskuddet af kvoter. Dette forventes at kunne bidrage til en højere pris på at udlede CO₂ og en mere markedsbaseret grøn omstilling.

I aftalen om fordelingen af indsatsen i de ikke-kvotebelagte sektorer har Danmark fået et nationalt bindende 2030-reduktionsmål på 39 pct. i forhold til 2005. Danmark får samtidig betydelig fleksibilitet til at indfri målet dels gennem mulighed for at medregne forbedringer i optaget og udledninger fra jorde og skove og dels ved muligheden for at

anvende en begrænset mængde kvoter i EU's kvotehandelssystem til at indfri reduktionsmålet.

Regeringen vil i 2018 udarbejde en omkostningseffektiv strategi for opfyldelse af Danmarks reduktion i de ikke-kvotebelagte sektorer i 2030.

4.4 Det nationale mål for uddannelse

Regeringen har tiltrådt de overordnede EU-mål på uddannelsesområdet i Europa 2020-strategien om at reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige samt øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse, til mindst 40 pct. i 2020.

I 2016 var uddannelsesfrafaldet for de 18-24-årige 7,2 pct., mens 47,7 pct. af de 30-34-årige havde gennemført en videregående uddannelse. Dermed er de overordnede EU-mål nået.

Folkeskolen

Folkeskolereformen trådte i kraft ved skoleårets begyndelse i august 2014. Reformens mål er, at alle elever skal blive så dygtige, de kan, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater samt, at tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes. Implementering af folkeskolereformen har været og er fortsat en opgave, som kræver et stort og vedholdende fokus hos kommunerne og ude på de enkelte skoler.

Evalueringer af implementeringen af folkeskolereformen viser, at elever, forældre, og lærere oplever mere ro og orden i klassen i 2017 sammenlignet med i 2015. Samtidig oplever en større andel af lærerne, at eleverne bliver mere læringsparate, når motion og bevægelse integreres i undervisningen. Med reformen blev den åbne skole desuden indført, hvor folkeskolen skal åbne sig mod det omgivende samfund og derved skabe større variation i skoledagen og mere differentieret undervisning. Det kan foregå ved, at skolen arbejder sammen med lokale organisationer som for eksempel idrætsforeninger, musik- og billedskoler, ungdomsskolen eller lokale virksomheder. Følgforskningen viser, at lærerne kun til en vis grad benytter elementer i den åbne skole, om end der i 2017 var positive tendenser at spore.

En målsætning med folkeskolereformen er endvidere, at eleverne i 2020 skal undervises af lærere med undervisningskompetence i faget, og der blev afsat 1 mia. kr. til at indfri dette mål. I skoleåret 2016/17 blev eleverne i 85,1 pct. af den fagopdelte undervisning undervist af lærere med kompetence inden for det pågældende fag. Det er en stigning i forhold til året før på 1,9 pct.-point.

I 2017 er der gennemført en lempelse af bindingsgraden i regelsættet om Fælles Mål (mål for fagene), således at der er færre mål, der er bindende. På den måde vil de overordnede mål for, hvad eleverne skal tilegne sig i de enkelte fag, og dermed det faglige

ambitionsniveau, være uændret, men med en øget frihed til lokalt at tilrettelægge undervisningen.

For at sikre bedre rammer for integrationen af nyankomne flygtninge har den daværende V-regering i 2016 bl.a. styrket videngrundlaget om modtagelsestilbud. Der er udviklet et screeningsmateriale, der skal hjælpe kommuner og skoler i deres vurdering af nyankomne elevers kompetencer samt et vejlednings- og et inspirationsmateriale til arbejdet med nyankomne elever.

De faglige resultater for elever med udenlandsk herkomst ligger fortsat lavere end hos elever med etnisk dansk baggrund, men afstanden er blevet mindre de senere år. 76 pct. af eleverne med udenlandsk herkomst fik således karakteren 2 eller derover ved de bundne afgangsprøver i dansk og matematik i 9. klasse i 2017. Den samme andel blandt elever med dansk oprindelse var 89 pct. I 2011 var de tilsvarende andele hhv. 72 pct. og 87 pct.

Det forberedende område

Et samlet dansk folketing vedtog i 2017 en reform af det forberedende område. Initiativerne i reformen skal ruste flere unge uden uddannelse eller job til at komme godt videre efter grundskolen. En række af de nuværende forberedende tilbud lægges sammen til en ny Forberedende Grunduddannelse (FGU), der kommer til at vare op til to år.

Den nye FGU skal gøre unge under 25 år klar til fagligt, personligt og socialt at gennemføre enten en erhvervsuddannelse eller en anden ungdomsuddannelse eller få varigt fodfæste på arbejdsmarkedet. Reformen rummer bl.a. et krav om, at kommunerne skal etablere en sammenhængende, koordineret ungeindsats.

Erhvervsuddannelser

Reformen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser trådte i kraft fra skoleåret august 2015. En af målsætningerne er, at flere skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse. Det er målet, at 25 procent vælger en erhvervsuddannelse i 2020, og at 30 procent vælger en i 2025.

Efter knap halvandet år med reformen er der en række positive tendenser. Langt flere elever tager en erhvervsuddannelse med en eux, som kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen. Der er generelt et positivt billede af elevernes trivsel. Det er dog fortsat en stor udfordring at få flere til at søge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse, da andelen i 2018er 19,4procent.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i august 2016 *Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser til unge*. Med aftalen forpligter arbejdsgiverne sig på at oprette 8.000-10.000 ekstra praktikpladser. Det blev bl.a. besluttet, at der skal oprettes en række fordelsuddannelser, som er uddannelser, hvor eleverne har særligt gode muligheder for at afslutte deres erhvervsuddannelse med en virksomhedspraktik. De første tal viser, at flere unge søger mod fordelsuddannelserne end de andre erhvervsuddannelser.

De gymnasiale uddannelser

Reformen på det gymnasiale område er trådt i kraft med skoleåret 2017/2018. Opfølgning på reformen sker løbende og med tæt inddragelse af relevante interessenter på området.

De foreløbige tilbagemeldinger på reformen tyder på, at flere elever fastholdes i uddannelserne, og det nye grundforløb, hvor eleverne udfordres på deres valg af studieretning (stx, htx og hhx), lader til at fungere efter hensigten.

I forlængelse af aftalen om styrkede gymnasiale uddannelser har regeringen lanceret sin nationale sprogstrategi, der skal løfte studerende og elevers sprogkundskaber på tværs af hele uddannelsessystemet og imødekomme erhvervslivets efterspørgsel efter medarbejdere, der kan tale flere sprog end engelsk. Målet med strategien er, at flere elever og studerende i en tidlig alder inspireres med sprogundervisning af høj kvalitet, og at sproguddannelserne skal være fagligt stærke uddannelser, som tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende.

Voksen- og efteruddannelsesområdet

Regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i oktober 2017 en trepartsaftale, der markant styrker voksen-, efter- og videreuddannelsessystemet. Medarbejdere og virksomheder får dermed adgang til et stærk, målrettet, overskueligt og mere fleksibelt voksen-, efter- og videreuddannelsessystem.

Der er blandt andet afsat omkring 400 mio. kr. til en omstillingsfond målrettet uaglærte og faglærte, der kan få opkvalificeret deres kompetencer eller helt skifte spor. Hermed opnår de færdigheder, som virksomhederne efterspørger, i takt med at arbejdsmarkedet udvikler sig.

Der er initiativer for i alt 2,5 mia. kr. i aftaler, der løber over en fireårig periode. Der bliver gjort status ved udgangen af perioden.

De videregående uddannelser

I juni 2017 blev der vedtaget en ændring af universitetsloven, som styrker de ledelsesmæssige rammer på universiteterne. Med lovændringen tydeliggøres bestyrelsernes rolle og ansvar, procedurerne for udpegning af eksterne medlemmer til bestyrelsen ændres, og dialogen mellem bestyrelserne og uddannelses- og forskningsministeren styrkes. Derudover erstattes de tidligere udviklingskontrakter med strategiske rammekontrakter. Regeringen vil i 2018 tilsvarende se på de ledelsesmæssige rammer for professionshøjskolerne og erhvervsakademierne.

Dertil indgik regeringen i november 2017 en politisk bred aftale om et nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser. Det er et grundlæggende mål med det nye bevillingssystem at øge kvaliteten i uddannelserne og styrke det ledelsesmæssige fokus på god undervisning og en bedre overgang til job efter studierne.

Samme måned blev der vedtaget et lovforslag, der betyder, at relevante uddannelsesinstitutioner får mulighed for at udbyde erhvervskandidatuddannelser tilrettelagt over fire år med fuldt taxametertilskud, uden deltagerbetaling og uden SU.

Som led i regeringens beslutning om at udflytte statslige arbejdspladser og skabe et Danmark i bedre balance, oprettes der ti nye uddannelsesstationer rundt om i landet. Erhvervsakademier og professionshøjskoler kan tilrettelægge uddannelser, så de studerende kan gennemføre dele af uddannelsen på en "station" i områder, hvor der er få uddannelser og efterspørgsel efter arbejdskraft.

Det er regeringens målsætning at styrke kvaliteten i uddannelserne og forbedre sammenhængen mellem uddannelserne og arbejdsmarkedet. På den baggrund nedsatte regeringen i 2017 et udvalg, som skulle opstille konkrete modeller for bedre universitetsuddannelser. Udvalget skulle blandt andet se på uddannelsernes længde, indhold og opbygning. Udvalget af rapporterede i marts 2018.

Regeringen har i marts 2018 offentliggjort nye målsætninger for de videregående uddannelser. Målsætningerne skal understøtte regeringens overordnede ambition om, at de videregående uddannelser skal have høj kvalitet og fremme vækst og beskæftigelse. I forlængelse af målsætningerne opstilles en række målelige indikatorer.

Med henblik på at sikre et mere robust SU-system, vil regeringen fremlægge et udspil til en omlægning af SU'en. Regeringen foreslår, at i perioden 2019-2025 placeres hele det direkte provenu fra omlægningen i en kompetencepulje, som skal anvendes til at styrke danskernes kompetencer og ruste arbejdsstyrken til fremtidens arbejdsmarked.

Endelig vil regeringen i foråret 2018 offentliggøre et eliteudspil. Udspillet vil sigte på, at de dygtigste studerende i de videregående uddannelser, i højere grad end det er tilfældet i dag, udfordres og udvikles ved større og mere systematisk udbredelse af indsatser målrettet denne gruppe studerende.

4.5 Det nationale mål for social inklusion

Under Europa 2020-strategien har den danske regering sat et nationalt mål om, at flere personer skal ud af social eksklusion og være en del af arbejdsfælleskabet. Regeringen har over de seneste år styrket den økonomiske tilskyndelse til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet. Parallelt hermed er der med 10 konkrete mål for social mobilitet også sat en retning for socialpolitikken.

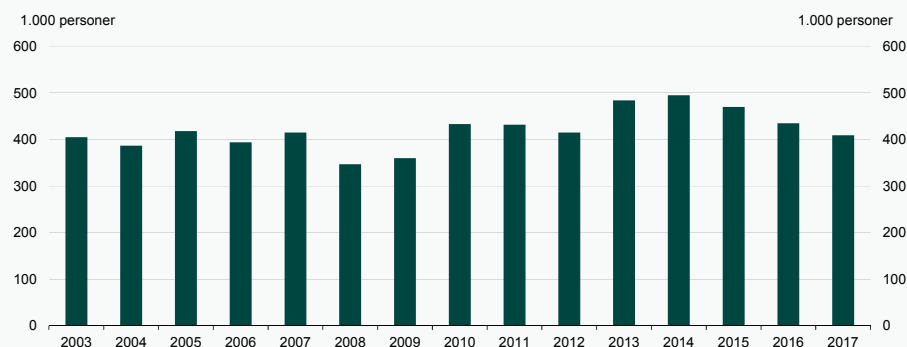
Udviklingen i det danske 2020 mål

Som led i Europa 2020-strategiens mål om, at færre europæere skal leve i fattigdom og social eksklusion, har den danske regering sat et nationalt mål om, at antallet af personer i danske husstande med meget lav beskæftigelsesgrad (LWI) skal reduceres med 22.000 frem mod 2020.

I 2017 var der ifølge Eurostat ca. 409.000 personer i husstande med meget lav beskæftigelsesgrad i Danmark. Det er et fald på ca. 26.000 personer siden 2016. Dermed fortsætter faldet fra de foregående år, og antallet af personer i LWI-husstande er faldet med 86.000 personer siden 2014 *jf. figur 4.8*.

Figur 4.8

Antal personer i husstande med meget lav beskæftigelsesintensitet

Anm.: LWI-husstande er defineret som husstande, hvor den gennemsnitlige beskæftigelse for personer mellem 18 og 59 år (ekskl. studerende under 25 år) er mindre end 20 pct. set over et kalenderår.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Faldet skyldes, at der er et højt tempo i jobskabelsen. Siden foråret 2013 er beskæftigelsen steget med godt 167.000 personer (1. kvartal 2013 til 3. kvartal 2017). Selvom tempoet ventes at løje lidt af, skønnes beskæftigelsen at stige yderligere med 33.000 personer i 2018 og 23.000 personer i 2019. Den samlede beskæftigelse ventes i år at nå et historisk højt niveau, *jf. Økonomisk Redegørelse, december 2017*.

Baseline for EU-landenes 2020-målsætning på det sociale område er 2008. I Danmark var antallet af personer i LWI-husstande 347.000 personer i 2008, hvilket var et historisk lavt niveau, *jf. figur 4.8*. Mellem 2008 og 2014 var der en stigning i antallet af personer i LWI-husstande, grundet det økonomiske tilbageslag i 2008-2009 og den efterfølgende periode med svag økonomisk vækst og lavere beskæftigelse.

LWI-husstande omfatter både studerende over 24 år og førtidspensionister med social pension, hvilket medvirker til at forklare det relativt høje niveau for antallet af personer i danske husstande med meget lav beskæftigelsesgrad.

Siden 2008 har der været en betydelig tilgang af studerende til de videregående uddannelser, som ofte indgår i LWI-gruppen, fordi studerende i Danmark typisk bor i selvstændige husstande. I 2017 var der således knap 14.000 flere 25-29 årige studerende på de videregående uddannelser end i 2008. Derfor ligger antallet af personer i LWI-husstande i 2017 stadig ca. 62.000 personer over niveauet fra 2008, til trods for væsent-

lige forbedringer de seneste år. De senere års reformer af blandt andet førtidspension, kontanthjælps-, sygedagpenge- og dagpengesystemet har skabt rammerne for, at flere kan blive en aktiv del af arbejdsmarkedet. Det er således også i høj grad de reformer og initiativer, der er redegjort i afsnit 4.1, der har påvirket antallet af personer i LWI-hustande.

Sideløbende med, at de økonomiske incitamentter til at arbejde er forstærket, er der fokus på indsatser, der skal hjælpe sårbare og udsatte personer videre i livet og ind på arbejdsmarkedet. Eksempelvis er der fortsat fokus på implementeringen i kommunerne af den tværfaglige og helhedsorienterede indsats under ressourceforløbene.

Udvikling i de 10 mål for social mobilitet

Parallelt med, at flere inkluderes på arbejdsmarkedet, er det regeringens mål, at færre personer skal være socialt ekskluderet. Den enkelte skal have det bedste mulige afsæt for at nå længst muligt med de ressourcer, som vedkommende har til rådighed. Ligesom der skal støttes effektivt op omkring de personer og familier, der har behov for hjælp.

Det kræver blandt andet, at flere mennesker, der er i en sårbar og udsat situation, møder en mere effektiv social indsats. Regeringens 10 mål for social mobilitet fra maj 2016 sætter retning for socialpolitikken og understøtter samtidig en videnbaseret indsats, der på baggrund af dokumenteret virksomme metoder, bringer den enkelte videre i livet, *jf. boks 4.1.*

Boks 4.1

Regeringens 10 mål for social mobilitet

Flere skal være en del af arbejdsfællesskabet

1. Udsatte børn og unges faglige niveau i folkeskolen skal forbedres
2. Flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse
3. Flere personer med handicap skal i uddannelse og beskæftigelse
4. Flere personer med psykiske vanskeligheder eller sociale problemer skal i uddannelse og beskæftigelse
5. Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse

Færre skal være socialt udsatte

6. Færre udsatte unge skal begå kriminalitet
7. Færre skal være hjemløse
8. Større effekt af stofmisbrugsbehandlingen
9. Større effekt af alkoholbehandlingen
10. Flere udenfor arbejdsfællesskabet skal deltage i den frivillige indsats

Regeringen har siden 2016 årligt fulgt op på udviklingen for de 10 sociale mål i *Socialpolitisk Redegørelse*. Den giver blandt andet svar på, hvem udsatte og mennesker med handicap er, og hvordan man hjælper dem bedst. Den seneste opgørelse fra juni 2017 viser, at der er en fremgang på de fleste af regeringens 10 mål for social mobilitet. Udviklingen ser således ud til at gå i den rigtige retning, selvom der kun er tale om mindre fremskridt fra år til år.

Flere mennesker med handicap ser ud til at komme i uddannelse og beskæftigelse. Det samme gælder mennesker med psykiske vanskeligheder eller sociale problemer. For begge grupper er andelen, der er i uddannelse eller beskæftigelse, steget med 1 pct.-point fra 2014 til 2015. Der er desuden tegn på, at stofmisbrugs- og alkoholbehandlingen er blevet lidt bedre. I 2015 afsluttede 46 pct. deres behandlingsforløb for stofmisbrug som enten stoffrie eller med et reduceret eller stabiliseret misbrug. Det er en stigning på 3 pct.-point i forhold til 2014.

Kriminaliteten blandt udsatte børn og unge ser ud til at være faldende. I 2015 havde 8 pct. blandt udsatte unge i 15-17-årsalderen modtaget en fældende strafferetlig afgørelse, mens det var 9 pct. for samme aldersgruppe i 2014. Til gengæld var der en mindre tilbagegang på målet om, at flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Andelen af de 18-21-årige, der er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, er faldet fra 51 pct. i 2014 til 48 pct. i 2015. Siden opgørelsen af målene i Socialpolitisk Redegørelse 2017 er der offentliggjort nye tal for udviklingen i antallet af hjemløse. Tallene viser, at antallet af hjemløse i Danmark er steget fra omkring 6.100 personer i 2015 til ca. 6.600 personer i 2017.

Implementeringen af de sociale indsatser ligger primært i de 98 kommuner. De har, under de lovgivningsmæssige rammer, relativt stor frihed til at tilpasse valg af metoder til lokale forhold. Fremdrift på socialområdet sker derfor blandt andet ved at understøtte udvikling og udbredelse af socialfaglige metoder med dokumenteret effekt (Udviklings- og Investeringsprogrammet fremhævet i *Danmarks Nationale Reformprogram 2017*).

Socialstyrelsen under Børne- og Socialministeriet, stiller eksempelvis dokumenterede metoder til rådighed for kommunerne og institutionerne på Vidensportalen.dk. og redskaber som anvendes til at identificere lovende praksis, der har særlig stor sandsynlighed for at skabe positive forandringer for borgerne.

Reformer for bedre social beskyttelse og services

Regeringen har i 2017 taget konkrete tiltag for at forbedre services såsom dagtilbud og den sociale indsats for både hjemløse og udsatte børn og unge, ligesom den frivillige indsats styrkes. Dette er sket i form af både reformer, handlingsplaner og projekter finansieret under satspuljeaftalen for 2018.

Bedre kvalitet i dagtilbud

Regeringen indgik i juni 2017 en politisk aftale på dagtilbudsområdet Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet. Regeringen har dermed afsat 580 millioner kr. i 2017-2020. Aftalen indeholder 24 initiativer, hvoraf flere kan være med til at forebygge negativ social arv, allerede mens børnene går i dagtilbud. Med aftalen er der fokus på tre centrale områder:

- **Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier.** Regeringen vil forbedre mulighederne for forældrenes frie valg, styrke eksisterende fritvalgsordninger og skabe bedre rammer for en god balance mellem familie og arbejdsliv.

- **Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv.** Regeringen sætter fokus på de vigtige udviklings- og læringsmiljøer i dagtilbuddene, for at alle børn trives, lærer, dannes og sendes godt på vej videre i tilværelsen.
- **Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse.** En række initiativer, skal styrke og fastholde viden og erfaringer på både uddannelserne og i faglige sparring. Andre initiativer retter sig mod formidling af pædagogisk forskning eller anden viden gennem vidensportaler, udgående konsulenter og netværk.

Parallelt med dagtilbudsaftalen er der for perioden 2016-2018 også afsat 10,8 mio. kr. til forskningsprojekt styrket overgang til skole for udsatte børn i dagtilbud. Formålet er at undersøge, hvilke pædagogiske metoder og indsatser der har effekt i forhold til at styrke kognitive og sociale kompetencer blandt udsatte børn i alderen 4-6 år. Konkrete indsatser bliver afprøvet i tre kommuner med dagtilbud i særligt udsatte boligområder.

Handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (ViVE) gennemfører hvert andet år en kortlægning af hjemløsheden for regeringen. Den seneste kortlægning fra 2017 viser en stigning i antallet af hjemløse fra 6.138 i 2015 til 6.638 personer. Der er især en stigning i antallet af hjemløse både blandt unge og kvinder.

På den baggrund har regeringen i oktober 2017 igangsat en omfattende handlingsplan med i alt 14 initiativer med fokus på national udbredelse af virksomme indsatser, styrkelse af den forebyggende indsats samt en lettere vej ud af hjemløshed. De konkrete initiativer omfatter blandt andet etablering af sociale investeringspuljer på hjemløseområdet, udvikling af nationale retningslinjer for bekæmpelse af hjemløshed, udvikling af en Housing First for Unge indsats samt bedre støtte til brugerorganisationer på hjemløseområdet. Der er afsat 154 mio. kr. i 2018-2021 fra satspuljeaftalen for 2018.

Strategi for et stærkere civilsamfund

Regeringen ønsker med en ny civilsamlingsstrategi fra oktober 2017 at bekæmpe ensomhed og fremme deltagelse i samfundets fællesskaber, så udsatte børn, voksne og ældre samt mennesker med handicap, som ikke er en del af arbejdsfællesskabet, i højere grad bliver en del af de frivillige fællesskaber som frivillige.

Strategien skal bidrage til at styrke frivilligheden i alle dele af landet. Konkrete initiativer er blandt andet en pulje til samarbejder mellem kommuner, frivillige foreninger og frivilligcentre, der både skal bidrage til, at færre står uden for lokale fællesskaber og realisere flere lokale innovative sociale løsninger. Desuden udarbejdes en analyse af, hvordan en statslig støtte-struktur og puljeadministration på det frivillige sociale område, kan understøtte sektoren uden at medføre unødigt bureaukrati. Der er afsat 120,6 mio. kr. i 2018-2021 fra satspuljen for 2018.

Initiativer målrettet udsatte børn og unge

Satspuljeaftalen 2018 afsætter endvidere knap 74 mio. kr. til at styrke plejefamilieområdet. Initiativet skal sikre en bedre og mere stabil opvækst for det anbragte barn, ved at styrke kvaliteten i plejefamilieanbringelser, bl.a. gennem styrket uddannelse til plejefamilier, mere intensiv støtte i starten af anbringelsen og netværksskabende aktiviteter.

Med Satspuljens Udviklings- og Investeringsprogram på voksenområdet, blev der afsat i alt 79 mio. kr. til en investeringspulje for kommuner, der ønsker at omlægge efterværnsindsatsen, herunder at gøre en særlig indsats for at motivere udsatte unge, så de sikres den bedst mulige overgang til et selvstændigt voksenliv. Der er allerede indgået partnerskaber med 2 kommuner, som er i gang med omlægningen og yderligere 4-5 kommuner forventes at indgå i initiativet.

Kapitel 5

Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse

Der er i Danmark en fast procedure for Folketingets inddragelse i den danske og europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. Det sker som en prioriteret del af den danske EU-beslutningsprocedure, når Europa 2020-strategien og det europæiske semester er på dagsordenen i EU, i de enkelte rådsformationer og i Det Europæiske Råd.

Regeringen og Folketinget har aftalt en udvidet inddragelse af Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg i forhold til drøftelserne om det europæiske semester og det nationale reformprogram. Dette indebærer, at regeringen (i tillæg til de løbende drøftelser af den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden) orienterer og drøfter de vigtigste spørgsmål med Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg. Der afholdes som følge heraf tre årlige fælles samråd i løbet af det europæiske semester. Proceduren er følgende:

I efteråret, efter offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse, orienterer regeringen Europaudvalget og Finansudvalget om indholdet af vækstundersøgelsen.

I løbet af foråret orienterer regeringen på et fælles samråd de to folketingsudvalg om, hvordan regeringen forventer at afspejle de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer fra Det Europæiske Råd i marts i Danmarks nationale reformprogram samt orienterer om konvergensprogrammet.

Dertil orienterer regeringen - efter fremlæggelsen af Kommissionens landespecifikke anbefalinger - på et fælles samråd folketingsudvalgene om Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

De tre samråd betegnes som ”det nationale semester” og er i lyset af den tættere koordination af den økonomiske politik i EU et eksempel på en styrket rolle for de nationale parlamenter i EU.

Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien er omdrejningspunkt for den nationale forankring af Europa 2020-strategien og det europæiske semester i Danmark. Udvalget blev nedsat allerede i 2001 i forbindelse med vedtagelsen af Lissabon-strategien og består af ca. 30 regionale og lokale myndigheder samt en bred vifte af organisationer med interesse for den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. De regionale og lokale myndigheder er centrale i forhold til den nationale udmøntning af vækst- og beskæftigelsespolitikken.

Kontaktudvalget træder ikke i stedet for de forskellige EU-specialudvalg inden for rammerne af den danske EU-beslutningsprocedure, men fungerer som et parallelt hørings- og konsultationsled på vækst- og beskæftigelsesområdet. Udvalget er et vigtigt forum for dialog mellem beslutningstagere og interesseorganisationerne om den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden og er centralt i forhold til at skabe konsensus om danske prioriteter på vækst og beskæftigelsesområdet.

Udvalget mødes i udgangspunktet tre gange om året, dels på ministerniveau og dels på embedsmandsniveau. I første halvår holdes kontaktudvalget informeret om forløbet af det europæiske semester, den aktuelle europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden samt udarbejdelsen af det nationale reformprogram. I andet halvår afholdes temadrøftelser med fokus på elementer af vækst- og beskæftigelsesdagsordenen, f.eks. blev der i oktober 2017 afholdt et møde ledet af udenrigsministeren med fokus på de aktuelle drøftelser vedrørende Europas fremtid med udgangspunkt i Kommissionens hvidbog om samme emne samt forhandlingerne med Det Forenede Kongerige om udtræden af Den Europæiske Union.

Udkastet til *Danmarks Nationale Reformprogram 2018* blev sendt i høring i kontaktudvalget og drøftet på et møde i udvalget den 6. marts 2018 med efterfølgende mulighed for udvalget til at afgive skriftlige bemærkninger. Udvalgets bemærkninger er så vidt muligt søgt afspejlet og indarbejdet i det nationale reformprogram.

Boks 5.1

Regeringens orientering af Folketinget om det europæiske semester og det nationale reformprogram ("det nationale semester")

8. december 2017: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens Årlige Vækstundersøgelse 2018 og Kommissionens varslingsrapport 2018 under proceduren for makroøkonomiske ubalancer.

15. marts 2018: Orientering af Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om konvergensprogrammet. Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Danmarks nationale reformprogram og de økonomiske-politiske retningslinjer fra Det Europæiske Råd.

Juni 2018: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

2017/18:21

April 2018

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: +45 7228 2400
E-mail: oim@oim.dk

ISBN 978-87-93635-29-6 (pdf version)

Design, omslag: e-Types

Publikationen kan hentes på:
oim.dk / fm.dk / stm.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: +45 7228 2400